

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д. ик.н. Нина Ангелова Дюлгерова, ВСУ „Черноризец Храбър“

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен

„доктор“

по област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки

професионално направление 3.6 Право

докторска програма „Международно право и международни

отношения“

Автор: *Иван Иванов Бодлев*

Тема: *“НАТО, Руската Федерация и държавите от Общността на независимите държави“*

Научен ръководител: *проф. д.ю.н. Надя Георгиева Бояджиева – ПУ „Паисий Хилендарски“*

1. Общо описание на представените материали

Описание:

Със заповед № Р33-5843/07.12.2020 г. на Ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ (ПУ) съм определена за член на научното жури за осигуряване на процедура за защита на дисертационен труд на тема “НАТО, Руската Федерация и държавите от Общността на независимите държави“ за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ по:

област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки,

професионално направление, 3.6 Право,

докторска програма „Международно право и международни

отношения“

Автор на дисертационния труд е Иван Иванов Бодлев – редовен докторант към катедра „Публичноправни науки“ с научен ръководител проф. д.ю.н. Надя Георгиева Бояджиева от ПУ „Паисий Хилендарски“.

2. Кратки биографични данни за докторанта

През 2013 г. Иван Бодлев е завършил право в Юридическия факултет на Пловдивския Университет „Паисий Хилендарски“. От 2014 г. е зачислен за докторант редовна форма за обучение към Юридически факултет на Пловдивския Университет, катедра „Международно и сравнително право, докторска програма „Международно право и международни отношения“.

1. Кратка характеристика на представения дисертационен труд.

Дисертационният труд се състои от увод, три глави, заключение, библиография. Съдържанието на главите е разпределено на отделни параграфи, които завършват с конкретни изводи и е с обем от 307 стр. Библиографията включва 263 източника на български, руски и английски език, включващи статии, студии и монографии, както и документи с правен характер. В дисертационния труд отсъстват приложенията посочени в съдържанието на дисертационния труд.

2. Актуалност на разработваната тема.

През 21 век продължава да бъде актуална сложната и многовекторна картина на взаимоотношенията в сферата на сигурността в триъгълника НАТО - Русия – държавите от ОНД. Характерен елемент на процесите е високата степен на неустойчивост във всяка една от сферите, в която Северноатлантическият пакт се опитва да установи и разшири своето влияние в постсъветското пространство. Спецификата и динамиката в двустранните и многостранни отношения са постоянен мотив за проучване и анализ на събитията в сферата на сигурността в региона. Това предопределя по неоспорим начин актуалността на изследваната в дисертационния труд тема.

3. Оценка на резултатите и приносите на кандидата

Всеки един от сегментите на дисертационния труд е формулиран и представен в унисон с изискванията за форма и съдържание.

В увода е определена целта на изследването, от което произтичат формулираните научноизследователски задачи.

Всеки един от тези елементи на увода показват добро разбиране на темата, както и основните акценти, които трябва да са в основата на анализа. В увода е посочена и използваната методология, която включва комплексен и системен подход, както и проблемно-хронологичен метод и изследване процеса на взимане на решения.

Всяка една от трите глави на дисертационния труд следва тематичната логика представена в увода.

В първа глава на дисертационния труд се посочва генезиса на създаването на ОНД, стратегическите изменения в НАТО, както и формиращата се сложна и динамична, изпълнена с непредсказуемост картина на взаимоотношенията на НАТО, Руската Федерация и ОНД. Достатъчно подробно са посочени промените в отношенията както между НАТО и Русия, така и между НАТО и държавите от постсъветското пространство, а също така и между Русия и бившите съветски републики през първото десетилетие на 21 век.

Втора глава е посветена на сложните взаимоотношения между Русия и НАТО свързани със засилващите се амбиции и активност на Северноатлантическия пакт в държавите от ОНД. Добре е изследван процесът на икономическото присъствие на Москва в държавите от ОНД.

Трета глава изцяло е посветена на трите основни акцента определящи същността на ОНД – проблемите на сигурността и икономическите и политически перспективи на нейното развитие. Отделено е внимание на структурата и взаимодействието между държавите в ОНД. Детайлното изследване на структурата, взаимозависимостите и реалните резултати от дейността на ОНД в тази глава, разкриват спецификата и възможностите на организацията за влияние и въздействие в постсъветското пространство.

Необичайно започва заключението на дисертационния труд. Цитатът на външния министър на Узбекистан можеше да бъде използван в текста, а не като мото на заключението. В последния сегмент на дисертацията за пореден път се преразказват основните акценти от анализа. По принцип в тази последна част се предполага да се формулира концептуалната рамка на поставения за изследване проблем. Тук това на практика отсъства.

Приносният характер на дисертационния труд е свързан най-вече с формулирането на модела, по който се развиват и взаимодействат такива международни организации като НАТО и ОНД. Научно-теоретичният акцент е поставен върху различните форми на взаимодействие, сред които се открояват специфичните черти на действие на всеки един от сегментите на това сътрудничество между НАТО, Руската Федерация и държавите от ОНД. Научно-практичният принос на изследването е ориентиран към направените в изследването изводи, които дават възможност да се обяснят и предвидят резултатите от разширяването на НАТО на изток, които предопределят и многостранните реакции на Русия и на отделни държави от ОНД.

Като цяло дисертационният труд анализира и формулира един действащ геополитически модел, в който икономическите и политическите параметри на взаимоотношенията, както и изследваните аспекти на сигурността между организациите, позволяват върху него да се правят прогнози с висока степен на достоверност.

4. Оценка на публикациите по дисертацията

В представените документи е приложен само списък с публикациите по темата, но самите статии отсъстват, което не ми позволява да дам оценка на тяхното съдържание.

5. Оценка на автореферата

Авторефератът не отговаря изцяло на представения дисертационен труд. Посоченият в автореферата обем от 413 стр. се разминава с обема на дисертационния труд 307 стр. Отсъства списъка с публикациите по темата на дисертацията. Научните приноси са включени в автореферата, но не на

обичайното им място в края на текста.

6. Критични бележки и препоръки.

Темата на дисертационния труд е актуална и предмет на анализ в нея са проблеми, чиято динамика оказва съществено влияние върху тяхното проследяване, анализ и възможности за прагматични изводи и прогнози.

Дисертационният труд е добре разработен, с използването на многообразни източници, чието изследване представя цялостната, динамична и изпълнена с многобройни предизвикателства картина на взаимоотношенията в триъгълника НАТО – Русия - държавите от ОНД. Препоръките ми към изследването са ориентирани към по-концептуално представяне на направеният в изложението на дисертационния труд анализ. Темата е актуална, което предопределя възможностите за по-нататъшно изследване на многовекторните процеси на конюнктурни напрежения в различните зони на общуване, но и подчинени на стратегическата цел устойчивост в отношенията НАТО – Русия - държавите в ОНД.

От съществено значение е също така отсъствието на плагиатство в текста.

7. Заключение

Дисертационният труд съдържа научни, научно-приложни и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“. Представените материали и дисертационни резултати независимо от отправените препоръки съответстват на специфичните изисквания на Юридическия факултет, приети във връзка с Правилника на ПУ за приложение на ЗРАСРБ.

Дисертационният труд показва, че докторантът Иван Иванов Бодлев притежава достатъчни теоретични знания и професионални умения за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Това е сериозно основание да предложи на уважаемите членове на научното жури да присъди образователна и научна степен „ДОКТОР“ в научната

област 3., „Социално, стопански и правни науки”, професионално направление
3.6. Право, докторска програма „Международно право и международни
отношения“ на Иван Иванов Бодлев

30.01.2021 г.

София

Подпис:

(проф. д.ик.н. Нина Дюлгерова)